

זמני שבת קודש

רבונו תת	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
17:46	17:23	16:23	תל אביב
17:51	17:27	16:22	ירושלים
17:43	17:21	16:20	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"צ זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

מי יזכה להינצל

כיצד נזכה להינצל מחבלי משיח, מי יזכה להשאיר בסוף הגאולה את האור

בטוחים באבא

העולם של ימינו, שגרת החיים של כולנו, הם ים סוער ורוגש של אתגרים, דאגות, רצונות, שאיפות, הצלחות וכשלונות. החיים בזמננו הם רדופי התרוצצות, שעות הפנאי גם הן עמוסות משימות ועטויות מטלות לרוב, ואפילו בשעות המיועדות לדברים ממוקדים - רבים מאיתנו מתקשים להתרכז, עקב רוב הטרדות והדאגות האופפות אותם.

המציאות הזו מקיפה כמעט את כל יושבי תבל. יש מאיתנו שאת מנוחתם מטרידה שאיפה לעלות ולהתעלות בתורה, יש מי ששלוחות ממנו והלאה עקב היצר המתגבר עליו בכל שעה. לא מעט יהודים מתמודדים עם בעיות בריאות ומחלות, כה הרבה ילדים מציבים בפני הוריהם אתגרים חינוכיים מורכבים, ואף חשבון הבנק הופך לפעמים לספינה רעועה בלב ים זועף...

אז האומנם, האם החיים בעולם הזה הם גזירת גורל של דאגות ולחץ? האם לא ניתן לזכות לחיי שלווה ורוגע בעודנו חיים ונושמים על פני האדמה? האם נגזר על כולנו להיות במירוץ בין דאגה זו לאחרת, בין התמודדות אחת לרעותה?

התשובה היא שכן, ובגדול. זה כרוך רק בשינוי חשיבה, בהרכבת משקפיים אחרים על עינינו המתבוננות. כל מה שיהודי צריך כדי לעבור לעולם שכולו יופי, שלווה, רוגע ושקט נפשי פנימי, הוא לחדד את לבו בתובנה אחת ויחידה, והיא:

שלפני ואחרי ובאמצע הכל, יש אבא שבשמים שמנהיג את העולם כולו, ואנו סומכים עליו ובטוחים רק בו. הוא ברא את העולם ומוביל אותו למישרין, הוא יוצר ועושה את הכל וכל מה שזז או לא זז בעולמנו - זה בדברו ובפקודתו. והוא, הבורא הגדול והחזק הזה, הוא אבא שלנו, חפץ בטובתנו, רוצה בהצלחתנו, פועל למעננו!

(הרב אשר קובלסקי)

האמיתיים ומי הרשעים. על תקופת גוג ומגוג אמרו האמוראים הקדושים "ייתי ולא אחמינה" - שיגיע אך שלא נהיה שם. הם ידעו כמה זמן זה יהיה קשה, כמה יהיו ניסיונות קשים, כמה יהיה רדיפת התורה, כמה תהיה קשה האמונה. חבלי משיח כמו חבלי לידה, כמו שבלידה, הצירים הקשים מברשים את הלידה, כך הגאולה ככל שיותר קשה סימן שהגאולה קרובה.

גם במדרש, גם בזוהר הקדוש וגם בגמרא מבואר, שמלחמת גוג ומגוג תתחיל מפרס, חורבן העולם יתחיל מפרס. בעבר לפני 50 שנה כשידברתי על זה, אמרו לי הרי השאה הפרסי הוא אוהב ישראל וידיד המדינות המערביות, אבל מה שכתוב בחז"ל זה כאש שחורה על גבי אש לבנה, והנה אנחנו רואים אותם מתגרים זה עם זה, ומאיימים עלינו ועל כל העולם.

כשאמרו גוג ומגוג על מלחמת המפרץ אמרתי שזה לא גוג ומגוג, כי זה לא היה עדיין מעורב עם איראן. היום זה כבר יכול להיות מלחמת גוג ומגוג. הקב"ה יכול להפוך את העולם בשנייה אחת, עלינו לנצל את הימים האלו שיש בהם חפץ, שיש בחירה, והקב"ה צועק לנו כמו אצל נוח בתיבה, בואו אל התיבה, אילו היינו בתקופת המבול והיה אומר לנו הקב"ה בוא אל התיבה, היינו רצים ריצה מטורפת, הקב"ה קורא לכל יהודי, רוץ לבית המדרש, קבע שיעורים לתורה, והנצל מחבלי משיח. כמו שאמרו חז"ל מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים.

כל יהודי, בוא לבית המדרש, חזור בתשובה, יש לך צ'אנס ובא לציון גואל, אבל אם לא חוזרים מפסידים לנצח. במצרים נתתי עשר מכות כדי שתשובו, שובו אלי ואשובה אליכם.

וכתוב בזוהר: בכה רשב"י ואמר, או לו למי שיהיה בזמן המשיח, ואשרי לו למי שיהיה בזמן המשיח. מה זה אוי ואשרי?! או אוי, או אשרי! אלא, אוי למי שיהיה בזמן המשיח כי האמונה תהיה קשה מאד, ואוי לו למי שיהיה באותה תקופה וחלילה יפול, לא יעמוד בניסיונות. ואשריו מי שינצל, שיתגבר. מי שיהיה איתן ביר"ש, ולא יעזוב שיעורי תורה, וינצל מיצר הרע, הוא אשריו. שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"צ זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

תוב בפסוק "הן גאלתי אתכם אחרית כראשית", וכתוב בזוהר הקדוש שהגאולה האחרונה שתהיה במהרה בימינו אמן, תהיה באותם דרכים כמו הגאולה הראשונה, אם כי בניסים גלויים הרבה יותר. וכמאמרם ז"ל עה"פ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות אראה לבנים מה שלא הראיתי לאבות. ולכן מובן למה המעצמות כ"כ חזקות, נשק גרעיני, צוללות גרעיניות, מלחמת הכפתורים, ומיני תחמושת נוראה, וזה מראה לנו את גודל עוצמת הניסים שיעשה הקב"ה לעתיד לבוא לנו. שעם ישראל היו במצרים לא כולם האמינו בגאולה, ולכן אותם שלא האמינו לא זכו להגאל, ומתו במכת חושך. שמונים אחוז מעם ישראל לא זכו. גם בגאולה העתידה להיות בב"א, אנחנו רואים, שאלפים ורבות מעם ישראל, כשמונים אחוז מעם ישראל אינם שומרי מצוות, ואם לא יתעשרו וישובו, ח"ו לא יזכו להגאל.

ולכן במצרים, הגאולה לא באה מיד, הקב"ה עיכב את הגאולה ועשה עשר מכות, והקשה את לב פרעה, בשביל לרכך את לב ישראל, כדי שישבו בתשובה, יראו ויקחו מוסר. אבל התוצאה היתה ששמונים אחוז מעם ישראל מתו.

וגם היום, מי שחלילה לא ישוב, ח"ו לא יינצל בגוג ומגוג. רחמנא ליציל. לכן, הקב"ה מעכב את הגאולה, מאהבתו אותנו, והוא רוצה שכולם ישובו בתשובה, אנחנו רואים את הנחשול האדיר של חזרה בתשובה שיש היום, וכמו שכתוב ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה', הבורא עולם אומר, אני מעכב את הגאולה בשביל שבי פשע שישבו. ובמצרים, אלה שלא שבו מתו במכת חושך. ומה מכת חושך בזמננו? מלחמת גוג ומגוג.

אומר הקב"ה: אתם בנים שלי, שובו אלי ואשובה אליכם, כי לא אחפץ במות המת כי אם בשובו מדרכו וחיה. הקב"ה נותן לנו צ'אנס כמו במצרים שחיה עד מכת חושך, גם כאן הקב"ה מעמיד לעם ישראל מגידים ורבנים שיעוררו את העם, מי שיתעורר יזכה, ומי שלא חס וחלילה לא ישאר לו שורש וענף.

ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע. היום לא יודעים מי זה צדיק ומי זה רשע. חילונים חושבים שמי שיש לו לב טוב, ועוזר לאנשים, הוא צדיק, גם אם הוא מחלל שבת, לא חשוב תפילין, ואפילו נשוי לגויה וכל מה שיעשה. אבל לעתיד לבוא ידעו מי הצדיקים

זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סגילית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה

להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה

לרפואת ישראל מאיר בן מלכה, שלמה בן שמחה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה

לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשמת יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

בזכות העקשנות

היתה חקוקה תמונתו שלו רוקד עם אביו בשמחה עצומה, תוך הרעפת אהבה וחובה מציור של האב. אלמנט זה תרם רבות לצמיחתו של הילד בתורה ויראת שמים.

בכך קיים האב את מנהגו וקבלתו בדיוק איתנה, וללא החמצת אף שבת מביניהם.

מזל טוב... מזל טוב... היתה ההתרגשות בבית עצומה. בחסד השי"ת נולדה בת בבית למזל טוב. האב היה מלא שבח והודיה להשי"ת, והתכוון בחזרה ל"קידושא רבא" אשר יערוך בבית הכנסת להודות ולהלל על רוב חסדיו של מלך קל חי העולמים.

בהגיע ליל שבת קודש לא חשב האב פעמיים, ולאחר שרקד עם שורת ילדיו, כל אחד בתורו, מיהר לסור אל עריסת התינוקות, כדי לרקוד אף עמה את השיר המיוחד הזה שקדושת שבת בוערת בו עד לאחת.

רעייתו, בראותה כי זאת, ניסתה להניאו: "הן רק תינוקות היא זו, רק חצי שבוע מעת באה לעולם. אפילו שם יהודי אין לה עדיין. למה לך לרקוד עמה עתה? בשבת הבאה כשתתחזק מעט תרקוד אף עמה בשמחה ובששון באין מפריע, אך השבת, כשהיא רק בת חצי שבוע, למה לך זאת?"

אך האב התעקש. קבלה היא קבלה. אם קיבלתי על עצמי בפני הרבי לרקוד עם כ-ל ילדי בשיר זה, עלי לקיימה עם כל ילדי כולם בלא יוצא מן הכלל, אפילו עם התינוקות, ללא שום הוראת היתר קלוש. רעייתו, בראותה את דביונותו האיתנה בקבלה, הסיכמה עמו אף היא.

ובזאת ניגש אל עריסת התינוקות הזעזעורית, הוציאה הימנה והחל לרקוד עמה, בעוד עיניו זולגות דמעות התרגשות והודיה קדם השי"ת על גודל המתנה אשר קיבל בשבוע זה.

פתע נשמע רעש עצום ומחריש אונייט מחדר הילדים. הנוכחים כולם נבהלו וגם נחפזו, והאמא אצה רצה לחדר לבדוק מה קרה שם.

לחדרתה נבהלה לראות את כל הארון בחדר הילדים מרוסק ומנופץ לרסיסים, כנראה התרופפו ברגיו ביותר.

אך בהבטה שניה קלטתה את הנס הגדול. בראותה אף את עריסת התינוקות מרוסקת לרסיסי רסיסים, וזאת בשל כך שכיוון נפילת הארון היה בדיוק במקום בו עמדה העריסה. בדיוק באותו מקום.

ולדמיון שהאבא לא היה מתעקש להוציא את התינוקות לשירת שבת קודש המסורתית...

עתה קלטו שניהם את גודל הנס אשר אירע להם בזכות דבקותו הבלתי מתפשרת של האב לעמוד בכל הכוח בקבלה שקיבל על עצמו אי אז לפני שנים רבות כל כך, והאיך שבזכות התעקשות דקדושה זו ניצלה התינוקות ממוות בטוח.

שכן זוהי כוחה של קבלה בתמידיות. כקרבן התמיד בשעתו, מצלת היא אף ממוות בטוח לחיים שמחים ומאושרים.

"שבת קודש" בעוז ובתעצומות.

הבחור נגרר אחרי התלהבות הרבי ורקד אף הוא ברגליים מהוססות, וכך רקדו השניים משך דקות ארוכות לכבודה של שבת מלכתא בזמנם את השיר "שבת קודש".

בסיום הריקוד, פנה הבחור בחיוך מבוש אל הרבי באומרו: "הן אכן רקדנו 'שבת קודש' בכזו התלהבות, ובאמת כולי התרגשות על הזכות הנפלאה שנפלה בחלקי, שהרבי בחר בי מכל המוני בני ישראל שהשתתפו בטיש, לזכותני לרקוד עמו בהתלהבות קודש ולשמוח בשמחתה של שבת קודשנו. אך כיצד אוכל להיות בשמחה כאשר בחור מבוגר אני, רווק אני מתהלך, ואני מצפה לזיווגי המתאים?"

הרבי שמע כי זאת, ומיהר לברכו בכמעט הבטחה שימצא את זיווגו בנקל, בקרוב וללא קשיים. אך תנאי התנה עמו: "רצוני שתבטיחני הבטחה גמורה שתשיר שיר זה בכל שבת ושבת בעוז ובהתלהבות, ואף עם כל ילד וילד תרקוד בעת שרך שיר זה בהתלהבות קודש. עם כל ילד וילד תרקוד, בלא להחמיץ אף אחד, ואפילו הקטנים ביותר. אם תבטיחני לקיים מנהג קדוש זה, מוכן אני לברכך שתמצא את זיווגך ההגון בקרוב!".

לכאלו שתי הבטחות, גם זיווג וגם ילדים (שהרי צריך להיוולד לו ילדים כדי לרקוד עמם...) לזאת לא סירב הבחור ומיהר להבטיח, והרבי הבטיח מנגד.

הבחור המשיך בחייו השגרתיים, בעבודתו ובחיפוש אחר זיווג מתאים. הבחור אכן מצא את זיווגו, ונישא בדיצה ובחזונו לשמחת משפחתו ומכריו. כך נולדו לו גם ילדים פרי בטן, וברצות ה' הצליח אף בעסקיו כמו גם בגידול ילדיו לתורה וליראת שמים.

אף את המנהג אשר הבטיח לרבי אי אז בשנות בחרותו לא שחח, ובכל ליל שבת באמצע הסעודה היה חוזר על הטקס הקבוע: קם לרקוד עם כל ילד וילד תוך שהוא שר את השיר הנוסטלגי: 'שבת קודש... שבת קודש', ותוך כדי נזכר בליל שבת ההוא, עת ביקר בהיכלו הפלאי והגועש בקדושת השבת של הרבי בשכונת מאה שערים העתיקה, את ההבטחה אשר הבטיח והברכה אשר קיבל בתמורה.

היה זה מחזה לא אופייני ליהודי אמריקאי כמוהו, לרקוד בכזו התלהבות קודש בניגון עתיק של "שבת קודש" באמצע יבשת הישימון האמריקאי, אך הוא דבק בכל עוז במנהגו אשר קיבל עליו, ולא זו מקיימו בכל שבוע בקביעות ובהתמדה. לאורחים שהיו מסבים על שולחנו והיו תוהים לפשר המנהג המוזר ברקידת שבת קודש העתיק עם כל ילד וילד לא היה מרחיב את הדיבור יתר על המידה, רק היה מפטיר שזוהי הנגהה קדושה שקיבל מאיש קדוש, ועל כמה הוא מקיימה בכל עת.

חוץ מהתועלת המרובה שקיבלו הוא ובני ביתו מקיום הקבלה אשר הבטיח לרבי, בתחום הרגשת קדושת השבת, הרי שתועלת משנית היתה צומחת מקיום מנהג קדוש זה, אשר בעקיפין היתה זו שעה של הרעפת תשומת לב מהאבא לכל ילד באופן פרטני, והיא השפיעה רבות על תפקוד הילד לא רק בשבת קודש בלבד כי אם גם בכל ימות השבוע, כאשר במוחו וליבו של הילד, אפילו הרך בשנים,

הוא היה בחרו. עדיין לא הקים את ביתו, שעה שהחליט לסייר בליל שבת ברחובותיה האותנטיים של שכונת מאה שערים והסביבה. תופעה זו נפוצה בקרב רבים מהעם שבשדות, שכשהם רוצים לנוח ולהחליף כוחות הרי שאחד מיעדי הנופש הפופולאריים ביותר הינה שכונת מאה שערים והסביבה, כאשר שכונה זו יסודותיה נראים כאילו נוצקו בששת ימי בראשית, לרוב יושנה, וכל נתיבותיה אומרות הו, יופי ונוסטלגיה.

כך מסיירים הם בסמטאותיה, שביליה ורחובותיה, מתבוננים באורח חיים השמרני והמתוק ומציצים למוסדות התורה והיראה השונים שבשכונה זו ובקרבתה.

בפרט בלילי שבתות, שעה שהמוני תושביה היראים לדבר ה' מסיבים בבתי מדרשות השונים ומשבחים לקל חי העולמים, מהווה שכונה זו כיעד מובהק לסיורי בקשת קרבת אלוקים, והמוני בני ישראל נוהרים לשולחנות הטהורים שעורכים האדמורים השונים, כל אחד וסגנונו המיוחד, ומתחממים באור השבת קודש שהנחילנו בוראנו לנוח בו ולשמוח בתענוגו.

אף בחור זה, אמריקאי במוצאו, נמשכה נפשו בליל שבת זו עליה נסוב תחילת סיפורנו, לסייר בבתי מדרשה של שכונה עתיקה ושורשית זו. הוא החל את סיורו בבתי המדרש הסמוכים לשכונה, מחסידות דושינסקאי עם שירה הנפלאים, עד להיכל של חסידי קרלין עם הלהב המתגעש בשירי קודש. משם פנה למשכנו של הרבי משומרי אמונים עם שיריו המתפרצים, אחר כך נסוב לחסידות תולדות אהרן עם שירי הרגש אשר לה, עד שנחת בהיכלו של הרבי מתולדות אברהם יצחק שליט"א, אשר בעירת יקידת שבת קודש שבקרב ידועה היא ומפורסמת, כאשר מזה עידן ועידנים מעת הוכתר למנהיג העדה ואף לפניו, יודע כל מבקש ד' ורוצה בקרבתו, שאם חפץ הוא לטעום טעם שבת קודש ולהבין כיצד רוכשים אותה, הרי שעליו לבקר ולו פעם אחת בשולחן הטהור שעורך הרבי מתולדות אברהם יצחק שליט"א, בבית מדרשו שבשוק מאה שערים בירושלים עיה"ק, בלילי שבתות, וכך יקנה לעצמו קנין נצח זה.

אף בחור זה שעה שדרך במשכנו הלוהט של הרבי, החליט להישאר שם ולהתענג מזיו ואור השבת אשר בו. התבונן הבחור ברבי ובעבודתו, עבודת שבת קודש. שאף מלאו חופניים אוויר פסגות משירי השבת הנפלאים, ורגשותיו גאו לנוכח יקידת בעירת שבת קודש שאפף את השולחן הטהור עם הקאץ של הרבראלא'ך- אבות החסידות- מחד והברען הווי'ניצאי- שהרבי הוא מתלמידו- מאידך.

"שבת קודש" ... "שבת קודש" ... זימרו הרבי והחסידים בעוז, כאשר לפתע חש הבחור האץ הוא כאילו נמצא במרכז הטיש. הרבי מצביע באצבעו לעברו וקוראו לבוא לפניו ולרקוד עמו בשירת שיר זה. הבחור נבון וניסה להתחמק, הן אינו מכיר את השיר, את שינו ואת רקידתו. אך הרבי התעקש, והבחור ציית בלית ברירה. הוא ניגש אל הרבי, שתפס מהרה בשתי ידיו והחל לרקוד עמו בשירת

פתיחת בקבוקים בשבת

שאלה: מה שנוהגים לפתוח בקבוקים חדשים ושקיות חלב ואריזות, מה הטעם שמותר לעשות כן בשבת?

הנה יש לדון בזה מצד מלאכת בונה בכלים ותיקון כלי, ובשקיות גם מצד מלאכת קורע.

דין הבקבוק והפקק - במשנה (שבת קמו.) כתוב, שובר אדם את החבית (בסכין או בסיף) לאכול הימנה גרוגרות (תאנים מיובשות), ובלבד שלא יתכוין לעשות כלי (ליפות השבירה להיות לה לפה שתהא עוד כלי). והגמרא (ביצה לג:) העמידה בדעת ר' אליעזר שמדובר במשנה זו בחבית מוסתקי (חבית שבורה שמדבקין שבריה בשרף של עץ), וכיון שרעועה היא לא חוששים שיתכוון לעשות כלי, מפני שיחוס עליה שמא תתקלקל ועושה נקב הכי קטן שיוכל. ויש מפרשים, שכיון שהם מדובקים ואין החתיכות שלמות אין בו שום תיקון כלי.

יש ראשונים שכתבו שחכמים מודים לר' אליעזר. אולם שני עמודי ההוראה הרי"ף והרמב"ם רוב הראשונים כתבו שאין הלכה כר' אליעזר, ואפילו בחבית שלימה חכמים התירו לשבור אותה בסכין או בסיף, כיון שהוא מקלקל את החבית, ולצורך שבת התירו. (וכתבו האחרונים, אע"ג שיוצא מזה תיקון שיוכל לקחת את היין, כיון שאין התיקון הזה בגוף החבית אין זה חשוב סותר על מנת לבנות)

ואף גם זאת שמרן השלחן ערוך פסק (סי' שיד ס"א) כשיטת המחמירים. כתב מרן הגאון רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל, קרוב לומר שגם מרן השלחן ערוך, אילו ראה דברי רוב הראשונים היה פוסק להקל אפילו שלא במוסתקי.

ועוד הוסיף לגבי הפקק, שיש לומר שכולם מודים להתיר, משום שהמכסה שהוצמד לבקבוק, לכתחילה נעשה על דעת להפריד חלקו התחתון בשעת פתיחתו, וחיבורו נעשה באופן זמני, ואין זה כסותר דבר של קיימא, וכמו שפסק מרן (סי' שיד ס"י) להקל כשהחיבור זמני. (והוסיפו לבאר, שגם נקרא שמו כלי כבר מלפני הפתיחה, כיון שהוא סותם את הבקבוק).

דין שקיות חלב ואריזות שוקולד וכדומה - כתוב בגמרא (שבת קמו.), חותלות (סלים מעלי דקל) של תמרים ושל גרוגרות, (אם הכיסוי קשור בחבל) מתיר ומפקיע (סותר שרשרות החבל) וחותר. וכתבו הראשונים, חותלות של תמרים, מתיר הקשרים, ומפקיע כל החבלים (מתיר הקליעות) ואפילו בסכין, ואפילו גופן של חותלות, לפי שכל זה כמו ששובר אגוז או שקדים בשביל האוכל שבהם, ועל פי זה כתבו האחרונים להקל בשקיות שעשויים בשביל האוכל או המשקה שבהם ושזה עוד צד להקל גם בבקבוקים ופחיות.

ובתוספתא (ביצה פ"ג ה"ט) כתוב, קורע אדם את העור שעל פי חבית של יין ושל מוריים ובלבד שלא יתכוין לעשות זינוק (מרוב). וכתב מרן הבית יוסף שהטעם הוא, שמא יתקן כלי. ומבואר שמותר לקרוע שקית בשביל האוכל שבפנים. וכתבו האחרונים שהטעם הוא משום שאין איסור קורע אלא כשדיבקו שני עורות זה בזה ורוצה לקרוע הדיבוק, אבל בעור אחד לא. (אמנם אם על ידי קריעתו תיקן כגון שהיה צריך לשתי חתיכות של נייר לכסות בקבוק וכיו"ב יש בזה איסור משום מתקן כלי).

ויש שהוסיפו, שגם לשיטה שיש איסור קריעה גם בעור אחד מכל מקום הבקבוקים והשקיות נזרקים בסוף וחשובים ככלי גרוע שאין בו איסור מלאכת בנין וסתירה, ובטלים לאוכל שבתוכם, ולצורך שבת התירו חכמים.

להלכה: א. מותר לחתוך שקית חלב, וכיוצא בה, למזוג מהן המשקה, הן ביד, והן במספרים, ואפילו ע"י הלהב סכין שנמצא בקצה ה"קנקומט".

ב. ומכסה פח שמהודק בכיסוי סביב בקבוק של מיץ ענבים, ובעת פתיחתו נפרדת טבעת מחלקו התחתון של המכסה, אף על פי כן מותר לפתוח אותו בשבת, ואין בזה איסור של מתקן מנא. וטוב להחמיר לפתוח הבקבוק מערב שבת היכא דאפשר.

ג. וכן קופסאות שימורים או סרדינים שלא נפתחו מערב שבת, יש אומרים שאסור לפותחן בשבת, ויש אומרים שהואיל ורוב בני אדם נוהגים לזרוק את הקופסאות באשפה אחר שהוציאו מהן את המאכל, מותר לפותחן בשבת, ואפילו על ידי פותחן, ואין עליהן תורת מוקצה כלל. וכן יש להורות.

ד. וכן פחית שתיית מיץ, שבמשיכת הלשונית והסרתה נוצר פתח נאה, ודרכו שותים המשקה שבתוכה, ואחר כך נזרקה, מותר לפותחה בשבת ולשתות המשקה דרך הפתח שבפחית. (חזון עובדיה שבת ח"ה סשה-שפד)

בין רגשי נחיתות לביטחון עצמי

בדרך כלל, חוסר ביטחון עצמי בא לידי ביטוי בהימנעות מעשייה, בחוסר אומץ לעשות דבר שבעבר נכשל בו, או בחוסר תעוזה לעשות דבר שיש חשש קל שלא יצליחו בו. רגשי נחיתות לעומת זאת הם תוצאה של פרשנות ומשמעות שהסובל מחוסר ביטחון עצמי נתן לאירועים שקרו עמו או לנתון מסוים שיש או שאין בו. הפרשנות והמשמעות האלה הן שגורמות לו ליפול ברוחו ולאבד את האמון בעצמו.

ככלל, רגשי נחיתות תמיד מבוססים על חוויה סובייקטיבית (אישית), על הדרך המיוחדת שבה קלט והבין הפרט את מה שקרה עמו. בדרך כלל מדובר בחוויה קיצונית באופייה ובמסקנות אישיות גורפות. צורת הניתוח שלנו תמיד מבוססת על הדרך שלימדו אותנו (או שלמדנו בעצמנו) לחשוב ולפרש אירועים, והיא נעשית על ידי שימוש בהנחות ובדעות קודמות שרכשנו בעבר, כפי שנראה בהמשך.

אף שביטחון עצמי ורגשי נחיתות הם שני מושגים שונים, מידת השפעתם זה על זה אדירה.

בדרך כלל, מי שסובל מרגשי נחיתות סובל גם מביטחון עצמי נמוך, שכן בגלל רגשי הנחיתות הוא נמנע מעשייה שיש בה סיכון ללעג וכן אינו מוכן להסתכן בדחייה, וממילא הוא מעדיף להימנע בכל פעם שיש סיכוי שידחו אותו או שיוזלו בו.

לעומת זאת, מי שסובל מחוסר ביטחון עצמי, לא בהכרח סובל גם מרגשי נחיתות. הנה כמה דוגמאות שכיחות להמחשת הרעיון:

אברהם אהב להיות שליח ציבור במניין הקבוע שבו התפלל, עד שפעם אחת, באמצע חזרת הש"ץ, הוא התבלבל ושכח לאן הגיע. מאז איבד את הביטחון העצמי והתחיל לחשוש ששוב יטעה. בגלל הפחד שלו מבזיונות, הוא איבד את הביטחון העצמי שלו, ומאז הוא נמנע מלגשת להתפלל לפני העמוד.

לאה היא נערה מוכשרת שלמדה לנגן בחליל צד, אבל היא לא מעיזה להופיע בבית ספרה ולנגן בפני אחרות, בגלל החשש שהיא תסתבך ותיכשל. אף שהיא מודעת לכישרונותיה ולמעלותיה, וכל מכרותיה מעריכות אותה, היא אינה מוכנה להסתכן ולעמוד למבחן ציבורי.

יצחק הזמין לביתו סייד. עבודתו של הסייד לא השביעה את רצונו של יצחק, אבל הוא לא העז להעיר לו. הוא חשש לגרום לו אי נעימות, ועל כן לא אמר לו דבר. יצחק אינו סובל מרגשי נחיתות, והוא מרגיש מצוין עם עצמו, אבל לדבריו, מאז הוא זוכר את עצמו לא העז להתעמת עם אנשים, אף כשהיה משוכנע שהצדק עמו.

ובכל זאת, בעקיפין, חוסר ביטחון עצמי עלול להשפיע על פיתוח רגשי נחיתות. זאת כאשר האדם מפרש את חוסר ביטחונו העצמי כחיסרון וכפגם שמעיד על היותו נחות ופחות מאחרים. כמו כן, לפעמים ההרגשה הרעה שמעורר בו חוסר הביטחון העצמי, מביאה אות לנכסות על עצמו ולשנוא את עצמו על שאינו מצליח להתגבר, ובעקבות זאת מתחזקים רגשי הנחיתות שכבר קיימים בו.

ובחזרה לענייננו. לאחר שביארנו את המושגים 'ביטחון עצמי' ו'רגשי נחיתות' נותר לנו לבאר את המושג 'הערכה עצמית'.

רגע חושבים

הרב דניאל גרמן

צעקה

אומרת הגמרא שאפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתיימש מן הרחמים. ושנים שעלו למיטה [חולים] - זה שהתפלל תפילה שלמה ניצל וזה שלא, לא ניצל. ובפרט אם יוכל להוריד דמעות ולזעוק מכל ליבו שע"י צעקה נתבטל הצער ושערי דמעה לא ננעלו.

ומובא שחזקיה המלך גזז את ספר הרפואות וחכמים הודו לו, שע"י כך האדם יתאמץ לעשות תשובה מהלב ויבקש רחמים על עצמו ולא יברח ישירות לאיזה עשב מרפא.

דחמנא ליבא בעי וכמו שכתוב על נחש הנחושת (ר"ה דף כט) שבזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את ליבם לאביהם שבשמיים מיד היו מתרפאין (וראה מעשה מבעל תפילה).

ומעכשיו, לפני שאתם רצים לארון התרופות או מבקשים תחבולות אצל הרופאים (והוא הדין לכל השתדלות אחרת לגבי כל 'בעיה' כלשהי), תקדימו לדבר עם הרופא הגדול האמיתי שבידו כל הרפואות ותזכרו שכל הרופאים הם רק שלוחי ית' ואין ראוי לנו לתלות בטחונם בהם ובעשבים.

ומעשה ברב שטיינמן שהרופא שטיפל בו תמה והתפעל כיצד הוא חי למרות מצבו הבריאותי ואמר לו שהוא חי בנס, והרב השיבו שגם הוא חי בנס. כי אצלו יתברך אין מעצור להושיע כלל ומי שאמר לשמן שידלוק יאמר לחומץ וידלק, וכאשר יבטח בבורא ירפאהו מחליו בסיבה ובלתי סיבה.

ואם ירצה אדם שתתקבל תפלתו - יתפלל על חברו - שכל המתפלל על חברו [והוא צריך לאותו דבר] נענה תחילה, (ופעמים שאין להזכיר שם החולה אלא להתפלל עליו בסתם כגון 'אל נא רפא נא לה' עיין לקוט"מ קעד. ומהבשע"ט מקובל שבעת קטרוג גדול ר"ל כגון חולה סופני יש סכנה להתפלל בדיבור ואפילו בלחש מפני המקטרגים. 'חיים ושלוש' פ' בשלח) אלא יתפלל במחשבה והידוע מחשבות ישלח דברו וירפאהו). וכל שאינו מתפלל על חברו נקרא חוטא השם ישמרנו.

כל מי שיש לו חולה בתוך ביתו צריך שיערבנו [בתפלתו] בתוך חולי ישראל.

קבעת עיתים לתורה?

אור החיים הקדוש
פירוש אור החיים על התורה
בכל מוצ"ש בשעה 22:00

הדרשה השבועית

בכל יום רביעי בשעה 22:00
רחוב במכבים 108 בני ברק
ניתן לצפות באתר הישיבה Rabenu.com
ובערוצי הליוון

שיעור שבועי
מוסר | יהדות | הלכה
בכל יום שני בשעה 20:00

חשוב לדעת!

ניתן לצפות בכל הדרשות של הרב"ג דניאל זר שליט"א באתר הישיבה "אור דוד" ובמגוון רחב של רבנים נוספים בכל הנושאים